

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ג' באלול, תשפ"א
11 באוגוסט, 2021
268/2021

דמוגרפיה של עסקים - שרידות ותנועות של עסקים 2018-2020 Business Demography 2018-2020

עסקים פעילים

- בשנת 2020 היו בישראל כ-621,300 עסקים פעילים וכ-3.717 מיליון משרות שכיר של עובדים ישראלים וזרים במשק הישראלי.
- 68% מסך העסקים הפעילים בישראל הם עצמאים, 27% הן חברות (פרטיות, ציבוריות וזרות) וכ-5% העסקים הפעילים הנותרים הם מסוג אחר (שותפויות, מלכ"רים, ישויות ללא רשם חיצוני וכד').
- 60% מסך משרות השכיר בישראל הם בחברות (פרטיות, ציבוריות וזרות), 9% אצל עצמאים וכ-31% ממשרות השכיר הנותרות הם מסוג אחר (שותפויות, מלכ"רים, ישויות ללא רשם חיצוני וכד').
- בכ-53% מהעסקים הפעילים ב-2020 לא מועסקים שכירים. בכ-93% מהעסקים הפעילים המעסיקים שכירים בשנת 2020, היו עד 20 משרות שכיר.

"לידות עסקים"

- בשנת 2020 נולדו כ-45,100 עסקים חדשים, שהם 7.3% מסך כל העסקים הפעילים בשנה זו. אחוז לידות גבוה יותר נמדד בשנים 2018 ו-2019 (8.5% ו-8.4%, בהתאמה).
- בכ-65% מהעסקים שנולדו ב-2020 לא מועסקים שכירים.
- בכ-82% מהעסקים שנולדו ב-2020 ושבהם מועסקים שכירים, היו עד 4 משרות שכיר.
- בגין העסקים שנולדו ב-2020 נוספו בשנה זו כ-54,300 משרות שכיר שהן 1.2% מסך משרות השכיר בכלל העסקים הפעילים בשנה זו. לעומת זאת, ב-2019 נוספו כ-80,400 משרות שכיר בגין עסקים שנולדו, כ-2% מסך משרות השכיר בכלל העסקים הפעילים בשנה זו.

הישרדות עסקים

- 88.7% מהעסקים שנולדו בשנת 2019 שרדו גם את שנת פעילותם השנייה (שנת 2020).
- 27.2% מהעסקים שנולדו בשנת 2005 שרדו גם את שנת פעילותם השש-עשרה (שנת 2020). אחוז ההישרדות הנמוך ביותר לאורך כל חמש עשרה שנות הפעילות נמצא בענפי שירותי האירוח והאוכל, ואילו אחוז ההישרדות הגבוה ביותר נמצא בענפי שירותי בריאות, רווחה וסעד.

עסקים מהירי צמיחה

- אחוז העסקים מהירי הצמיחה בענפי ההייטק בשנת 2020 עמד על 10.6%, לעומת 3% עסקים מהירי צמיחה בכלל ענפי המשק בשנה זו.

[להגדרות והסברים](#)

הנתונים בהודעה לקוחים מתוך מרשם העסקים שהוקם בלשכה לסטטיסטיקה בשנת 2003. המרשם מתבסס על מידע משולב מקבצים מינהליים שהעיקריים שבהם הם קובץ העוסקים של מס ערך מוסף (מע"מ) וקובץ המעסיקים של המוסד לביטוח לאומי.

עסקים פעילים (לוחות 2-1)

בשנת 2020 היו בישראל 621,297 עסקים פעילים ו-3,716,872 משרות שכיר של עובדים ישראלים וזרים בכלל ענפי הכלכלה. מדובר בעלייה של כ-1.2% במספר העסקים הפעילים ובירידה של כ-8.9% במספר משרות השכיר לעומת שנת 2019. יש לציין כי הירידה במספר משרות השכיר הממוצע בשנת 2020 היא פועל יוצא של אי-סדירות בפעילות הכלכלית במשק נוכח ההנחיות וההגבלות שהוטלו בהתמודדות עם מגפת הקורונה. בכ-53% מהעסקים הפעילים ב-2020 לא מועסקים שכירים. בכ-70% מהעסקים הפעילים שבהם מועסקים שכירים, היו עד 4 משרות שכיר ובכ-93% - עד 20 משרות שכיר.

מבחינת התפלגות העסקים לפי סוג העסק (עצמאים, חברות, שותפויות ואחר) (לוח א) - מספר העסקים הפעילים הגבוה ביותר בשנת 2020 שייך לעצמאים - 419,654 עסקים (כ-68% מסך העסקים הפעילים), ולחברות - 169,247 עסקים (כ-27% מסך העסקים הפעילים). ענפי אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת (סדרים D-E) וענפי מידע ותקשורת (סדר J) הם הענפים היחידים שבהם יותר מ-50% מהעסקים הם חברות (50.5 בכל אחד מהענפים).

מבחינת התפלגות העסקים לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) - מספר העסקים הפעילים הגבוה ביותר בשנת 2020 נמצא בענפי השירותים המקצועיים, המדעיים והטכניים (סדר M) - 124,783 עסקים (כ-20% מסך העסקים הפעילים) ובענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים ואופנועים (סדר G) - 95,225 עסקים (כ-15% מסך העסקים הפעילים).

מבחינת התפלגות משרות השכיר לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) - מספר משרות השכיר הגבוה ביותר בשנת 2019 נמצא בענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים ואופנועים (סדר G) - כ-467,400 משרות שכיר (12.6% מסך משרות השכיר) ובענפי שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד (סדר Q) - כ-451,800 משרות שכיר (12.2% מסך משרות השכיר).

ממוצע משרות השכיר למעסיק בשנת 2020 היה 12.7, נמוך מהממוצע בשנים 2018-2019 (כ-13.7 בכל אחת מהשנים).

ממוצע משרות השכיר הגבוה ביותר למעסיק (311.9) בשנת 2020 נרשם בענפי מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי (סדר O), והממוצע הנמוך ביותר (3.2) נרשם בענפי פעילויות בנדל"ן (סדר L).

לוח א - עסקים פעילים, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011) וסוג עסק, 2020

אחר*	שותפויות (רשומה/זרה/ מוגבלת/ איחוד עוסקים)	חברות (פרטית/ ציבורית/זרה)	עצמאים (ת"ז)	עסקים – סך כולל	ענף כלכלי	ענף ראשי	סדר
14,879	17,499	169,247	419,654	621,297	סך הכל		
1,059	1,061	2,036	10,876	15,032	חקלאות, ייעור ודיג	04-01	A
192	680	9,599	12,387	22,858	תעשייה, כרייה וחציבה	34-05	B-C
					אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת	39-35	D-E
239	101	856	498	1,694			
80	1,382	20,627	48,347	70,436	בינוי	43-41	F
					מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים	47-45	G
226	3,183	32,954	58,862	95,225			
64	452	5,345	35,163	41,024	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	53-49	H
102	1,554	8,252	15,520	25,428	שירותי אירוח ואוכל	56-55	I
91	403	12,388	11,670	24,552	מידע ותקשורת	63-58	J
					שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	66-64	K
80	295	7,437	8,438	16,250			
317	2,475	15,878	20,860	39,530	פעילויות בנדל"ן	68	L
					שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים	75-69	M
356	3,325	34,444	86,658	124,783			
					שירותי ניהול ותמיכה	82-77	N
208	462	6,626	15,234	22,530			
3,387	453	2,524	15,699	22,063	חינוך	85	P
					שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד	88-86	Q
2,028	547	5,665	41,401	49,641			
1,047	593	2,977	17,824	22,441	אמנות, בידור ופנאי	93-90	R
					מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי; שירותים אחרים; משקי בית כמעסיקים; ארגונים חוץ-מדינתיים	83- 84, 94-99	O, S-U
5,421	533	1,639	20,217	27,810			

* היחידות הכלולות באוכלוסיית "אחר" הן: ישויות ללא רשם חיצוני, אגודות שיתופיות, מלכ"רים, הקדשים, תושבי חוץ והתושבים ביישובים היהודיים באזור יהודה והשומרון.

לוח ב – משרות שכיר (באלפים), לפי ענף כלכלי (סיווג 2011) וסוג עסק, 2020

אלפים

אחר*	שותפויות (רשומה/זרה/ מוגבלת/ איחוד עוסקים)	חברות (פרטית/ ציבורית/זרה)	עצמאים (ת"ז)	עסקים – סך כולל	ענף כלכלי	ענף ראשי	סדר
1,074.1	62.1	2,244.9	335.9	3,716.9	סך הכל		
27.2	3.8	24.7	21.4	77.0	חקלאות, ייעור ודיג	04-01	A
9.5	5.3	319.5	14.2	348.4	תעשייה, כרייה וחציבה	34-05	B-C
0.8	0.1	24.9	0.4	26.2	אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת	39-35	D-E
0.3	3.8	153.4	61.0	218.5	בניי	43-41	F
5.8	10.3	387.2	64.1	467.4	מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועים	47-45	G
10.3	2.3	98.0	20.4	131.0	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	53-49	H
2.4	8.7	140.9	28.2	180.2	שירותי אירוח ואוכל	56-55	I
1.7	1.9	192.0	2.6	198.1	מידע ותקשורת	63-58	J
1.8	0.4	95.9	6.6	104.7	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	66-64	K
1.3	0.6	24.2	3.7	29.9	פעילויות בנדל"ן	68	L
8.1	17.0	182.3	41.7	249.1	שירותים מקצועיים, מדעים וטכניים	75-69	M
72.8	1.3	240.3	16.6	331.0	שירותי ניהול ותמיכה	82-77	N
346.2	2.1	67.0	12.7	428.0	חינוך	85	P
197.7	2.5	228.0	23.6	451.8	שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד	88-86	Q
15.2	0.9	27.1	7.1	50.4	אמנות, בידור ופנאי	93-90	R
372.8	1.1	39.6	11.5	425.0	מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי; שירותים אחרים; משקי בית כמעסיקים; ארגונים חוץ-מדינתיים	83-84, 94-99	O, S-U

* היחידות הכלולות באוכלוסיית "אחר" הן: ישויות ללא רשם חיצוני, אגודות שיתופיות, מלכ"רים, הקדשים, תושבי חוץ והתושבים ביישובים היהודיים באזור יהודה והשומרון.

פתיחות וסגירות של עסקים לפי מקורות מע"מ¹ (לוח 3)

בשנת 2020 נפתחו 51,436 עסקים ונסגרו 38,209 עסקים, כלומר נוספו כ-13,200 עסקים במגזר העסקי, לעומת תוספת של כ-14,000 עסקים שנרשמה ב-2019 ותוספת של 13,600 עסקים ב-2018.

לידות עסקים² (לוחות 4-6)

בשנת 2020 נולדו 45,060 עסקים חדשים שהם 7.3% מכמות העסקים הפעילים בשנה זו. בשנת 2019 נולדו 51,344 עסקים ובשנת 2018 נולדו כ-51,135 שהם 8.4% ו-8.5% (בהתאמה) מכמות העסקים שהיו פעילים בשנים אלו.

מבחינת התפלגות העסקים לפי ענף כלכלי (ברמת סדר) נמצא כי אחוז לידות העסקים הגבוה ביותר מתוך סך העסקים הפעילים בשנת 2020 (9.8%) נמצא בענפי שירותי האירוח והאוכל (סדר I), לעומת 13.1% בשנת 2019 ו-13.2% בשנת 2018.

עוד נמצא כי ב-65% מהעסקים שנולדו בשנת 2020 לא מועסקים שכירים. מתוך 35% העסקים שבהם הועסקו שכירים, ב-82% היו 1-4 משרות שכיר בממוצע לעסק וב-98.5% היו עד 20 משרות שכיר בממוצע לעסק.

תוספת משרות שכיר כתוצאה מלידות עסקים (לוח 7)

בשנת 2020 נוספו כ-54,300 משרות שכיר לכלכלה הישראלית כתוצאה מלידות עסקים שהם 1.2% מסך כל משרות השכיר בעסקים הפעילים. לשם השוואה, בשנת 2019 הייתה תוספת של כ-80,400 משרות שכיר כתוצאה מלידות עסקים, והם היו 2% מסך כל משרות השכיר בעסקים הפעילים באותה השנה. על פי נתונים אלו, ממוצע משרות השכיר לעסק שנולד כמעסיק בשנת 2020 היה 3.4, נמוך מהממוצע בשנים 2019 ו-2018 (4.0 ו-4.2 משרות שכיר, בהתאמה).

ממוצע משרות השכיר הגבוה ביותר (5.1) לעסק שנולד כמעסיק בשנת 2020 נרשם בענף שירותי אירוח ואוכל (סדר I).

מרבית משרות השכיר בגין לידות עסקים בשנת 2020 נוספו בענפי הבינוי (סדר F) - כ-9,600 משרות שכיר שהן 17.7% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2020. מספר זה נמוך מהתוספת (כ-12,600 משרות שכיר) שהייתה בענפים אלה בשנת 2019.

¹ נתוני הפתיחות והסגירות מחושבים על פי נתון מנהלי ממע"מ (סוג תיק פעיל/לא פעיל) אשר עשוי להתעדכן רטרואקטיבית (עד שנה אחורה), ובעקבות התפרצות הקורונה בשנת 2020, ייתכן שעסקים רבים טרם עדכנו את סטטוס הפעילות הסופי שלהם לשנה זו. כתוצאה מכך, ייתכנו שינויים בכמויות הפתיחות והסגירות עבור שנה זו והם יעודכנו, כמידי שנה, בפרסום הבא שיצא בנושא.

² ההבדלים בין פתיחות עסקים ללידות עסקים מופיעים בפרק ההגדרות וההסברים.

ענפים נוספים שבהם הייתה תוספת גדולה של משרות שכיר בגין לידות עסקים הם **ענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים (סדר G) וענפי שירותי אירוח ואוכל (סדר I)**. בענפי המסחר הסיטוני והקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים נוספו כ-9,300 משרות שכיר שהן 17.2% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2020. בענפי שירותי אירוח ואוכל נוספו כ-7,000 משרות שכיר שהן 9.6% מסך תוספת משרות השכיר בעסקים שנולדו ב-2020.

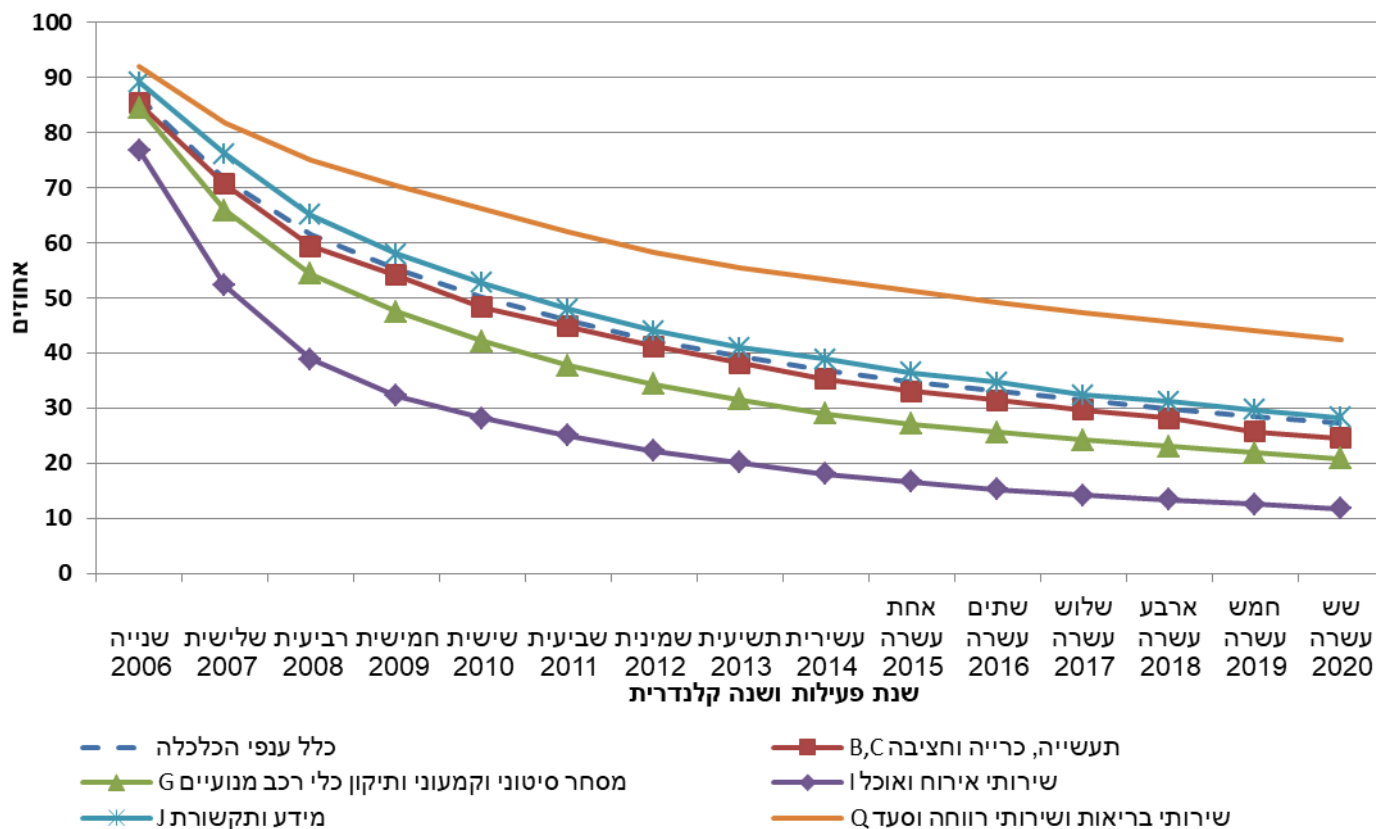
הישרדות עסקים

נהוג לעקוב אחר אחוז ההישרדות של עסקים שנולדו בשנה מסוימת לאורך השנים הראשונות לפעילותם. תקופת המעקב הארוכה ביותר האפשרית מבחינתנו לפי נתוני המרשם היא עבור העסקים שנולדו בשנת 2005. מנתוני לוח ג אפשר לראות כי הירידה הגדולה ביותר באחוזי ההישרדות של העסקים בשנים 2006-2020, הוא בין שנת הפעילות השנייה לשנת הפעילות השלישית של העסקים. ממוצע ההישרדות של עסקים בשנת הפעילות השנייה שלהם הוא 88.0%, ואילו בשנה השלישית לפעילות אחוז ההישרדות הממוצע הוא 74.3%. מכלל העסקים שנולדו בשנת 2005, 86.4% המשיכו להיות פעילים בשנת 2006 ו-27.2% המשיכו להיות פעילים גם בשנת 2020.

לוח ג - אחוז ההישרדות של העסקים שנולדו בשנים 2005-2019 לאורך שש עשרה שנות פעילות

שנת הלידה של העסק	בשנה השנייה לפעילות	בשנה השלישית לפעילות	בשנה הרביעית לפעילות	בשנה החמישית לפעילות	בשנה השישית לפעילות	בשנה השביעית לפעילות	בשנה השמינית לפעילות	בשנה התשיעית לפעילות	בשנה העשירית לפעילות	בשנה האחת עשרה לפעילות	בשנה השלוש עשרה לפעילות	בשנה הארבע עשרה לפעילות	בשנה החמש עשרה לפעילות	בשנה השש עשרה לפעילות
2005	86.4	71.4	61.4	55.1	50.1	45.9	42.2	39.4	36.9	34.8	33.0	31.4	29.9	27.2
2006	87.2	72.3	63.1	56.1	50.7	46.6	43.1	40.2	37.6	35.5	33.5	31.7	30.1	28.7
2007	87.5	73.7	64.3	57.1	51.4	47.1	43.5	40.6	38.2	36.0	34.1	32.2	30.5	-
2008	88.1	74.2	64.4	57.2	51.9	47.6	44.2	41.4	39.0	36.7	34.7	32.9	-	-
2009	87.0	72.9	63.4	56.4	51.4	47.4	44.0	41.2	38.8	36.6	34.6	-	-	-
2010	88.0	74.6	65.2	58.4	53.3	49.3	45.9	43.1	40.5	38.3	-	-	-	-
2011	88.4	74.7	65.5	59.1	54.0	49.9	46.3	43.3	40.7	-	-	-	-	-
2012	88.2	74.6	65.7	59.0	53.8	49.3	45.7	42.6	-	-	-	-	-	-
2013	88.1	75.1	66.1	59.1	53.6	49.2	45.5	-	-	-	-	-	-	-
2014	88.8	75.5	66.2	59.1	53.8	49.2	-	-	-	-	-	-	-	-
2015	88.5	75.1	65.5	58.6	53.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2016	88.6	75.6	66.0	59.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2017	88.5	75.5	66.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2018	88.3	75.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2019	88.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ממוצע	88.0	74.3	64.8	57.9	52.5	48.2	44.5	41.5	38.8	36.3	34.0	32.1	30.2	28.6

**תרשים 1 - אחוז ההישרדות של העסקים שנולדו בשנת 2005
לאורך שש עשרה שנות פעילות (עד לשנת 2020) לפי ענף כלכלי**

אחוז ההישרדות הנמוך ביותר (11.7%) לאורך שש עשרה שנות פעילות נרשם בענפי שירותי האירוח ואוכל (סדר D). אומנם אחוז ההישרדות הגבוה ביותר נמצא בענף אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת (סדרים D, E), אך מספר לידות העסקים בענף זה קטן מאוד. לכן, אפשר לומר שאחוז ההישרדות הגבוה ביותר (42.4%) לאורך שש עשרה שנות פעילות נרשם בענף שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד (סדר Q).

עסקים "מהירי-צמיחה" (High-Growth Businesses) (לוח ד)

אחוז העסקים מהירי הצמיחה לשנת 2020 היה 3% ואילו **הממוצע** בשנתיים שקדמו לה, 2018-2019, הוא היה 4.1%.

מבין ענפי הכלכלה (ברמת סדר) אחוז העסקים מהירי הצמיחה הגבוה ביותר **בממוצע** לשנים 2018-2020 (10.7%) נרשם בענפי מידע ותקשורת (סדר J). לממוצע הגבוה בענף זה תורמים בעיקר עסקים המסווגים בענף תכנות מחשבים, ייעוץ בתחום המחשבים ושירותים נלווים אחרים (ענף משנה 62).

בהקשר זה נמצא כי אחוז העסקים מהירי הצמיחה בענפי ההייטק בשנים אלו הוא גבוה במיוחד (10.4% בממוצע). ענפי ההייטק כוללים בין היתר עסקים מענפי מידע ותקשורת (סדר J), כמו גם מענפי תעשייה, כרייה וחציבה (סדר C), וענפי שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים (סדר M) (לפירוט ראו הערה ללוח ד).

לעומתם, אחוז העסקים מהירי הצמיחה הנמוך ביותר **בממוצע** לשנים אלו נרשם בענפי חקלאות, ייעור ודיג (סדר A) - 2%.

לוח ד - עסקים מהירי-צמיחה, 2020-2018, לפי ענף כלכלי (סיווג 2011)

עסקים מהירי-צמיחה 2020 (t-3=2017, t=2020) אחוזים	עסקים מהירי-צמיחה 2020 (t-3=2017, t=2020) מספרים מוחלטים	עסקים מהירי-צמיחה 2019 (t-3=2016, t=2019) אחוזים	עסקים מהירי-צמיחה 2019 (t-3=2016, t=2019) מספרים מוחלטים	עסקים מהירי-צמיחה 2018 (t-3=2015, t=2018) אחוזים	עסקים מהירי-צמיחה 2018 (t-3=2015, t=2018) מספרים מוחלטים	ענף כלכלי	סדר
3.0	1,207	4.0	1,833	4.2	1,924	כלל ענפי הכלכלה	
1.9	35	1.8	33	2.3	42	חקלאות, ייעור ודיג	A
1.9	75	2.2	97	2.7	118	תעשייה, כרייה וחציבה	B,C
3.1	8	3.5	9	4.0	10	אספקת חשמל ומים, שירותי ביוב וטיפול בפסולת בינוי	D,E F
3.0	114	3.5	155	3.4	156	מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים	G
2.3	170	3.3	278	3.7	317	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	H
2.6	41	4.7	88	4.9	90	שירותי אירוח ואוכל	I
1.0	44	3.0	172	3.2	181	מידע ותקשורת	J
10.8	269	11.0	275	10.4	248	שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח	K
2.6	19	3.2	27	3.0	26	פעילויות בנדל"ן	L
1.8	7	2.6	12	4.9	21	שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים	M
4.2	161	4.6	200	4.9	207	שירותי ניהול ותמיכה	N
3.6	76	5.6	141	5.2	128	חינוך	P
2.9	76	4.3	126	5.0	146	שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד	Q
2.4	47	3.9	83	3.7	76	אמנות, בידור ופנאי	R
1.2	11	3.0	39	3.7	48	שירותים אחרים	S
3.1	45	5.1	81	6.1	96	ענפי ההייטק*	(C,J,M)
10.6	352	10.5	347	10.2	322		

*ענפי ההייטק כוללים את תתי-הענפים האלה:

מסדר C (תעשייה) – 2100, 2610, 2621, 2630, 2640, 2651, 2652, 2660, 2670, 2680, 3030;

מסדר J (מידע ותקשורת) – 6110, 6120, 6130, 6190, 6201, 6202, 6203, 6209, 6311, 6312;

מסדר M (שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים) – 7201, 7210, 7220

הגדרות והסברים

מרשם עסקים

אוכלוסיית העסקים המצויים במרשם העסקים כוללת את כל היחידות הכלכליות הרשומות והחייבות דיווח למוסד לביטוח לאומי ו/או לרשויות המע"מ. לפיכך, המרשם כולל מידע על גופים עסקיים המוגדרים כחייבי מע"מ: חברות, עצמאים, שותפויות או מעסיקים החייבים דיווח למוסד לביטוח לאומי ובכללם מוסדות ללא כוונת רווח, מוסדות ממשלה ורשויות מקומיות או בנקים וחברות ביטוח שאינם חייבים במע"מ אך הם מעסיקים עובדים. חוק מע"מ מחייב שותפות רשומה להירשם כעוסק מע"מ. בנוסף על כך, מאפשר החוק גם לקבוצת עוסקי מע"מ שאינם שותפות רשומה לדווח כעוסק מע"מ המוגדר "שותפות מע"מ/איחוד עוסקים". על פי נתוני מע"מ קיימות כ-26,000 שותפויות מע"מ/איחודי עוסקים פעילים מדי שנה, המייצגות כ-100,000 עוסקי מע"מ. במניית מספר העסקים הפעילים לשנה מסוימת, שותפות מע"מ נחשבת כעסק בודד, אם לכל אחד מעוסקי המע"מ השותפים לא נמדדת פעילות כלכלית נפרדת (נתוני פדיון ותשומות ממע"מ ו/או העסקה מביטוח לאומי). בהודעה זו לא נכללים עסקים הפטורים ממע"מ (עוסקים פטורים/זעירים).

אוכלוסיית עוסקי המע"מ ואוכלוסיית המעסיקים הפעילים מתעדכנת במרשם העסקים מדי חודש. הנתונים הכמותיים המצויים ביחידות מרשם העסקים ברמה חודשית הם: פדיון חייב, פדיון לא חייב (פדיון אפס) או תשומות, סך משרות שכיר ושכר.

נתוני מחזור מס הכנסה שנתיים מוזנים למרשם העסקים מדי שנה (בעיכוב של כשנתיים). מכל מקור מתקבלים נתונים המתעדים את תאריכי הרישום ופתיחת הרשומות ברשויות המס, תאריכי פעילות, כתובות, סוג העסק ותיאורי פעילות לחלק מן היחידות. באמצעות נתונים אלו ניתן להתחקות אחר פעילות של עסק ומשך תקופת פעילותו. כמו כן, ניתן לזהות ולהפריד בין קבוצות עסקים (עצמאים, חברות, מלכ"רים וכד') על פי מפתחות הזיהוי שניתנו להם על ידי המקורות המינהליים.

קובץ מע"מ מכיל את כל עוסקי המע"מ במשק הישראלי המוגדרים פעילים והמחויבים בתשלום בגין עסקאות על פי חוק המע"מ ב-12 החודשים האחרונים.

במקביל, המרשם מוזן מקובץ המעסיקים הפעילים והחייבים בביטוח ובדיווח למוסד לביטוח לאומי ב-25 החודשים האחרונים.

לקבצים אלו נערכת הקבלה על פי מפתחות זהים לצורך קבלת רשומה המכילה נתוני עסק ממע"מ בצירוף נתוני העסקה.

הפקת לוח שנתי מהמרשם לשנה מסוימת אפשרית במהלך חודש יוני בשנה שלאחריה, לאחר השלמת עדכון הנתונים השנתיים במרשם העסקים.

ענף כלכלי

הפעילות העיקרית המבוצעת במקום העבודה. ענפים כלכליים לדוגמה הם: בניית מבנים ובניינים, מסחר סיטוני, מכירה קמעוני, שירותי מזון ומשקאות, פעילויות בנדל"ן, שירותים משפטיים ושירותי חשבונאות, חינוך, שירותי בריאות, שירותי רווחה וסעד, אמנות בידור ופנאי. הענפים הכלכליים המוצגים בפרסום זה ממוינים על פי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011,³ ברמה של סדר או ברמה של ענף ראשי.

עסקים פעילים

יחידת עסק הוגדרה כפעילה בשנת הפעילות הקלנדרית אם נרשמה עבורה פעילות חיובית בחודש אחד לפחות באותה שנה. פעילות חיובית יכולה להירשם בפדיון חיובי או בתשומות חיוביות, לרבות מספר עובדים מועסקים חיובי.

משרות שכיר

מספר משרות השכיר של עובדים (קבועים וארעיים) כולל את כמות משרות העובדים שעבדו באותה שנה קלנדרית לפחות יום אחד (או נעדרו זמנית בתשלום עקב מחלה, חופשה, מילואים וכו'), המופיעות בגיליונות התשלומים של מפעלים או מוסדות. מאגר משרות השכיר כולל משרות של עובדים ישראלים (המדווחות למוסד לביטוח לאומי בטופסי 102), או עובדים זרים, אולם אין הוא כולל עצמאים או חברות שאינן מדווחות על שכירים. אם אדם עובד כשכיר בכמה מקומות עבודה, יהיה מספר משרות השכיר שלו כמספר מקומות העבודה שבהם הוא עובד. **משרות שכיר:** החישוב מתייחס לסך משרות השכיר שהיו לעסק באותה שנה, מחולק במספר חודשי הפעילות שבהם הייתה העסקה, בהתאם להנחיות ה-OECD.

פתיחות וסגירות של עסקים

פתיחת עסק מוגדרת כשנת הפעילות שבה חל תאריך הרישום של פתיחת העסק במע"מ. באופן דומה, סגירת עסק מוגדרת כשנת הפעילות שבה חל תאריך הרישום של סיום פעילות העסק במע"מ. לאור חובת הדיווח של עסקים לשלטונות מע"מ, ניתן לאתר את מועד פתיחתם וסגירתם של העסקים. גופים כגון מלכ"רים (מוסדות ללא כוונת רווח), מוסדות פיננסיים ומשרדי ממשלה, אינם חייבים בדיווח למע"מ על פי הגדרה. כך שגם אם הם מעסיקים שכירים, גופים אלו אינם נכללים במניין זה. על כן, האוכלוסייה הנכללת במניין הפתיחות והסגירות משתייכת למגזר העסקי בלבד. מעשית, ייתכן שעסק אינו פעיל מאז פתיחתו, ואפילו ייתכן מצב שבו הוא עלול לא לייצר שום עסקה עד לסגירתו או לחלופין, הוא ממשיך לדווח על ערך אפסי בפדיון, למרות היותו מוגדר תיק פתוח במע"מ ופעיל על פי הגדרות רשויות מע"מ. במקביל, עסקים מסוימים עשויים להיות ללא דיווח פעילות עסקית במע"מ בתקופת המניין, אולם אם על פי רשויות המע"מ הם מוגדרים כפעילים, הם לא ייחשבו כסגורים בשנת המניין, אף על פי שיתכן שהם הפכו לא פעילים מבחינה עסקית. בסך הפתיחות נמנו גם עסקים אשר נחשבו כסגורים ודווח על חידוש פעילותם.

³ [הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 2011](#). פרסום טכני מס' 80. ירושלים: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2012). המחבר.

יש לזכור שהדיווח על הפסקת הפעילות העסקית נעשה בדרך כלל באיחור ולעיתים קרובות גם באופן רטרואקטיבי, כך שהגדרת מספר העסקים שנסגרו בתקופת זמן מושפעת מעיתוי המניין. נתונים אמנים ויציבים ניתן להפיק החל מהמחצית השנייה של השנה העוקבת.

לידות עסקים

"לידה" של עסק מוגדרת עבור עסקים שנמצאו באוכלוסיית העסקים הפעילים⁴ (עסקים עם דיווחי מע"מ או דיווחי העסקה) בשנה t (לדוגמה: שנת 2020), אך לא נמצאו באוכלוסייה זו בשנת t-1 (לדוגמה: 2019) ובשנת t-2 (לדוגמה: שנת 2018).

הגדרה זו שונה ומורכבת יותר מהגדרה של פתיחת עסק, והמשתנה העיקרי והמכריע בה הוא העיתוי. הצורך בהגדרות נבדלות (בין פתיחת עסק ללידת עסק) נוצר בשל פער הזמנים בין מועד הרישום ברשויות המס לבין תחילת הפעילות הכלכלית של העסק או הפסקתה בפועל. לפיכך הוחלט, בהתאם להגדרות של ה-Eurostat וה-OECD,⁵ להתייחס ל"הופעתם" או ל"היעלמותם" של דיווחים כמותיים כגון דיווחי העסקת שכירים ו/או נתוני פדיון חיוביים ממע"מ, כאינדיקציה למועד תחילת פעילות העסק או להפסקתה, קרי ללידה של עסק או לעסק שלא שרד.

הישרדות עסקים

עסק שנולד בשנת t ייחשב כשורד בשנת t+1, אם במהלך שנת t+1 היו לו נתונים חיוביים של פדיון ו/או העסקת שכירים. חשוב לציין כי עסק שנולד בשנת t ייחשב כשורד בשנת t+2 רק אם אובחן כפעיל גם בשנת t+1 וגם בשנת t+2.

על פי הגדרת ה-OECD וה-EuroStat, אוכלוסיית העסקים "מהירי הצמיחה" כוללת את כל העסקים שהעסיקו בשנה t-3 (לדוגמה: שנת 2017) 10 משרות שכיר ומעלה, ואשר במהלך שלוש השנים הבאות (כלומר בין השנים 2018-2020) אובחן גידול ממוצע שנתי של יותר מ-20% במספר משרות השכיר (גידול מצטבר של 72.8% במהלך 3 שנים). אחוז העסקים "מהירי הצמיחה" מחושב כיחס בין אוכלוסייה זו למספר העסקים הפעילים בשנה t, אשר מעסיקים יותר מ-10 משרות שכיר.

⁴ למעט ענפים 83-84 (מינהל מקומי, ציבורי וביטחון וביטוח לאומי), 97-98 (משקי בית כמעסיקים) ו-99 (ארגונים וגופים חוץ-מדינתיים), אשר עבורם לא חושבו לידות של עסקים, בהתאם להגדרות ה-Eurostat וה-OECD.

⁵ Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics, European Communities/OECD, 2007